

Література до курсу

Базовий навчальний посібник: Зінченко А. Новітня історія релігійних спільнот в Україні. Навч. посіб. для студ. спеціальностей напрямку «історія». Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 408 с.

Історія релігій: хрестоматія-практикум для студентів вищих навчальних закладів / упоряд.: О. М. Ігнатуша, Т. Г. Савчук. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.

Змістовий модуль 1

1. Андрусишин Б. І. Церква в Українській Державі 1917–1920 рр. (доба Директорії УНР): Навч. посібн. Київ : Либідь, 1997. 176 с.
2. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви: у 4-х т., 5 кн. Т. 4, кн. 1. Київ : УПЦ КП, 1998. 384 с.
3. Зінченко А. Життя і служіння Митрополита Василя Липківського. Київ : Дуліби, 2017. 336 с.
4. Ігнатуша О.М. Інституційний розкол православної церкви в Україні: генеза і характер (XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.) : Монографія. Запоріжжя : Поліграф, 2004. 440 с.
5. Ісиченко Ігор, архиеп. Історія Христової Церкви в Україні : конспект лекцій. Харків : Акта, 2008. 607 с.
6. Історія п'ятидесятництва в Україні / уклад. та ред. М. Мокієнко. Київ : Самміт-Книга. 2021. 520 с.
7. Колодний А. М. Релігійне життя України в особах його діячів і дослідників. Київ : Інтерсервіс, 2017. 740 с.
8. Липківський В. Відродження Церкви в Україні. 1917–1930. Торонто : Добра книжка, 1959. 335 с.
9. Любашенко В.І. Історія протестантизму в Україні. Курс лекцій. Київ : Поліс, 1996. 350 с.
10. Михайлуца М. І. Православне життя в Одесі : від революції до сталінського одержавлення (1917–1945). Херсон : Олді-плюс, 2019. 375 с.
11. Ульяновський В. І. Церква в Українській Державі 1917–1920 рр. (доба Української Центральної Ради): Навч. посібн. Київ : Либідь, 1997. 200 с.
12. Ульяновський В. І. Церква в Українській Державі 1917–1920 рр. (доба Гетьманату Павла Скоропадського): Навч. посібн. Київ : Либідь, 1997. 318 с.
13. Історія релігій в Україні: актуальні питання / за заг. ред. О. Киричук. Львів : Логос, 2021. Вип. 3. 212 с. URL: <http://religio.org.ua/index.php/religio-actual-issues>
14. Історія релігій в Україні: актуальні питання / за заг. ред. О. Киричук. Львів : Логос, 2020. Вип. 2. 212 с. URL: <http://religio.org.ua/index.php/religio-actual-issues/issue/view/12>
15. Ihnatusha O. Public opinion and hystorical thought on the autocephaly acquisition in Ukraine (1917–1921): parallels XX-XXI cc. *Making of Modern Ukraine: Human Society in Historiographic Discourse : collective monograph*. Lviv-Toruń: Liha-Pres. 2019. P. 103-127.
16. Plokyh, Serhii & Frank E. Sysyn. Religion and Nation in Modern Ukraine. Canadian Institute of Ukrainian Study Parishes, 2003. 232 p.

Змістовий модуль 2

1. Жилюк С.І. Обновленська церква в Україні (1922–1928). Рівне : РДГУ, 2002. 384 с.
2. Зінченко А. Ієрархи Української церкви: митрополит Микола Борецький, архієпископ Костянтин Кротевич, митрополит Іван Павловський. Київ : Укр. Видавнича Спілка, 2003. 156 с.
3. Ігнатуша О., Грузова Т. Церква в умовах Голодомору 1932–1933 рр.: історіографічний дискурс. *Сторінки історії*. 2021. № 43. С. 64-79.

4. Ігнатуша О.М. Інституційний розкол православної церкви в Україні: генеза і характер (XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.) : Монографія. Запоріжжя : Поліграф, 2004. 440 с.
5. Ігнатуша О. М. Православні церкви України в стані розколу та пошуках єдності (20–30-ті рр. XX ст.) : навч. пос. реком. МОН України. Запоріжжя : ЗНУ, 2008. 250 с
6. Історія релігії в Україні: Навч. посіб. / за ред. А. М. Колодного, П. Л. Яроцького. Київ : Т-во Знання, КОО, 1999. 735 с.
7. Киридон А. М. Держава – церква – суспільство: інверсна трансформація в Україні: монографія. Рівне: РІС КСУ, 2011. 216 с.
8. Мартирологія українських церков у 4-х тт. Т. 1. Українська Православна Церква: док., матеріали, християнський самвидав; Т. 2. Українська Католицька Церква: док., матеріали, християнський самвидав України. Торонто-Балтимор, 1985-1988.
9. Пашенко В., Киридон А. Більшовицька держава і православна церква в Україні 1917–1930-ті роки. Полтава : АСМІ, 2004. 336 с.
10. Перший Всеукраїнський православний церковний Собор УАПЦ. 14–30 жовтня 1921 року. Док. і матеріали / Упоряд. Г. М. Михайличенко, Л. Б. Пилявець, І. М. Преловська. Київ; Львів : Ін-т укр. археографії та джерелознавства, 1999. 560 с.
11. Преловська І. М. «Собор самопізнання» Української автокефальної православної церкви. Другий Всеукраїнський Православний Церковний Собор УАПЦ 17–30 жовтня 1927 року: Док. і матеріали / Упоряд. С. І. Білокінь, І. М. Преловська, І. М. Старовойтенко. Київ, 2007. С. 17–37.
12. Репресовані діячі Української Автокефальної Православної Церкви (1921–1939): біографічний довідник / І. В. Бухарева, В. М. Даниленко, В. М. Окіпнюк, І. М. Преловська. Київ, 2011. 182 с.
13. Тригуб О. П. Розкол Російської православної церкви в Україні (1922–39 рр.): між державним політичним управлінням та реформацією. Миколаїв, 2009. 300 с.
14. Шліхта Н. Історія радянського суспільства. Курс лекцій. Харків : Акта, 2015. 252 с.
15. Wosciurkiw Bohdan R. The Ukrainian Greek Catholic Church and the Soviet State. 1939–1950. Edmonton-Toronto: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 1996. 310 p.
16. Ihnatusha O. Soviet anti-religious hybrid propaganda in Ukraine in the 1930s: nature and specificity. *Propaganda and public consciousness in the south and east of Ukraine (1930s - early XX century)*. Riga: Baltija Publishing. 2021 С. 48-74.
17. Plokyh, Serhii & Frank E. Sysyn. Religion and Nation in Modern Ukraine. Canadian Institute of Ukrainian Study Parishes, 2003. 232 p.
18. Pospelovsky Dmitry V. A History of Soviet Atheism in Theory and Practice, and the Believer: In 3 vols. Vol. 3. Basingstoke : Macmillan, 1988. 325 p.

Змістовий модуль 3.

1. Бабенко Л. Л. Радянські органи державної безпеки у системі взаємовідносин держави і православної церкви в Україні (1918 – середина 1950-х рр.). Полтава : ТОВ АСМІ, 2014. 554 с.
2. Боцюрків Б. Українська Греко-Католицька Церква і Радянська держава (1939–1950 рр.). Львів : Український Католицький ун-т, 2005. 265 с.
3. Войналович В. А. Партійно-державна політика щодо релігії та релігійних інституцій в Україні 1940–1960-х років: політологічний дискурс. Київ : Світогляд, 2005. 742 с.
4. Волошин Ю. Українська православна церкви в роки нацистської окупації (1941–1944). Полтава, 1997. 126 с.
5. Грідіна І. М. Духовне життя населення України в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.) : монографія. Донецьк : ДонНУ, 2010. 418 с.

6. Запорізький рахунок Великій війні. 1939–1945 / Ф.Г. Турченко (наук. ред.). Запоріжжя : Просвіта, 2013. 416 с.
7. Каганов Ю. О. Конструювання «радянської людини» (1953–1991): українська версія. Запоріжжя : Інтер-М, 2019. 432 с.
8. Мартирологія українських церков у 4-х тт. Т. 1. Українська Православна Церква: док., матеріали, християнський самвидав; Т. 2. Українська Католицька Церква: док., матеріали, християнський самвидав України. Торонто-Балтимор, 1985-1988.
9. Панченко П. П. Релігійні конфесії в Україні (40-і – початок 90-х рр.). Київ : Ін-т історії України, 1993. 49 с.
10. Жукалюк Н., Любашенко В. История Церкви христиан Адвентистов седьмого дня в Украине. Киев : Джерело життя, 2003. Ч. 1. [Б. м.] : [б.и.], 2003. 319 с.
11. Державно-церковні відносини та становище Руської православної церкви на Дніпропетровщині (1954–1963 рр.) / упоряд. та авт. передмови А. Ю. Шевченко. Дніпропетровськ, ІМА-прес, 2012. Кн. 2. 536 с.
12. Пашенко В. Греко-католики в Україні: Від 40-х років ХХ століття до наших днів. Полтава : Вид-во Полтавського пед. ун-ту, 2002.
13. Пашенко В. Православ'я в новітній історії України. Ч.2. Полтава, 2001.
14. Сергійчук В. І. Нескорена церква: Подвижництво греко-католиків України в боротьбі за віру і державу. Київ : Дніпро, 2001. 494 с.
15. Сліпий Йосиф. Спомини / ред. І. Дацько, М. Горяча, вид. 2-ге. Львів; Рим : УКУ, 2014. 608 с.
16. Plokhy S. The Last Empire The final days of the Soviet Union. NY : Basic Books. 2015. 544 p.
17. Plokhy, Serhii & Frank E. Sysyn. Religion and Nation in Modern Ukraine. Canadian Institute of Ukrainian Study Parishes, 2003. 232 p.
18. Stiazhkina O. Zero Point Ukraine. Four Essays on World War II / Editor Andreas Umland. Ibidem Press, 2021. 294 p.

Змістовий модуль 4

1. Гвань І. Путін і РПЦ супроти України. Відверта брехня і агресія URL: http://risu.org.ua/ua/index/monitoring/society_digest/57653/
2. Здіорук С. Суспільно-релігійні відносини: виклики Україні ХХІ століття. Монографія. Київ : Знання України, 2005.
3. Історія релігії в Україні : у 10 т. Т. 10. Релігія і церква років незалежності України / ред. А. Колодний. Київ : [б.в.] ; Дрогобич : [б.в.], 2003. 616 с.
4. Казанова Хосе. По той бік секуляризації: релігійна та секулярна динаміка нашої глобальної доби / пер. з англ. О. Панич. Київ : Дух і Літера, 2017. 264 с.
5. Денисенко М. Православна церква в Україні. Століття розділень. Київ : Дух і Літера. 2019. 376 с.
6. Держава і Церква в новітній історії України : зб. наук. статей. Вип. 7. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. 328 с.
7. Держава і церква в Україні-2019: підсумки року і перспективи розвитку відносин (інформаційні матеріали). Київ : Центр Разумкова, 2019. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_Religiya.pdf
8. Особливості релігійного і церковно-релігійного самовизначення громадян України: тенденції 2000–2020 рр. (Інформаційні матеріали). Київ : Центр Разумкова, 2020. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_religiya.pdf
9. Ислам в Крыму: Очерки истории функционирования мусульманских институтов / Бойцова Е. В. и др. Симферополь : Элиньо, 2009. 432 с.
10. Колодний А. М. Україна в її релігійних виявах. Львів : Сполом, 2005. 336 с.
11. Калениченко Т. У пошуках шляхів примирення: релігійний вимір ситуації на Сході України. URL: <http://risu.org.ua/ua/index/exclusive/review/60610>
12. Майдан і Церква. Хроніка подій та експертна оцінка. Київ : Самміт-Книга, 2014.

13. Патріарх Філарет: Ми переможемо, тому що Бог і правда з нами. URL: http://risu.org.ua/article_print.php?id=56935&name=national_religious_question&lang=ua&
14. Революція Гідності: на шляху до історії: Зб. наук. праць / Відп. ред.: І. Пошивайло, Л. Онишко. Київ : Нац. музей Революції Гідності, 2020. 384 с.
15. Саган О. Н. Національні прояви православ'я: український аспект. Київ : Світ знань, 2001. 256 с.
16. Щоткіна К. Хроніки Томосу. Харків : Vivat, 2019. 304 с.
17. From «the Ukraine» to Ukraine. A Contemporary History of 1991–2021 / Edited by M. Rojansky, G. Kasianov and M. Minakov. Ibidem Press, 2021. 472 p.
18. Plokhy S. The Gates of Europe. A History of Ukraine. London, United Kingdom : Penguin. 2016. 432 p.